

Recenzie

Primăvara de la Praga

Recent a apărut la Editura Neverland din București a doua ediție a cărții profesorului Paul Magheru **Primăvara de la Praga. Ghid politic, cultural și turistic**. Cartea poate fi comandată pe site-ul <https://www.ujmag.ro/beletristica/primavara-la-praga-ghid-politic-cultural-si-turistic>.

Cartea domnului profesor Paul Magheru, un adevărat caleidoscop istoric, literar și socio-cultural, se construiește pe pilonii a două evenimente din istoria nu foarte îndepărtată a poporului ceh și slovac, rememorate de autor, care le-a trăit intens, în chiar vârtoarea acestor vremuri, și anume revoluția din 1968, reprimată violent de sovietici, și cea din 1989, mai pașnică, făurită de un regim cu față umană, numită metaforic „de catifea”.

Ideea scrierii acestei cărți – așa cum aflăm în debutul ei – i-a venit autorului în urma Seminarului Internațional organizat de Uniunea Democratică a Slovacilor și Cehilor din România și Universitatea din Oradea, la 16 noiembrie 2018, care a marcat sub forma unei manifestări științifice cei 50 de ani care au trecut de la invadarea Cehoslovaciei de către trupele Pactului de la Varșovia, cu excepția notabilă a României. La Seminarul amintit, profesorul Paul Magheru a prezentat o comunicare despre relațiile empatetice româno-cehoslovace, inspirată de propria sa experiență de lector de limba și literatura română la Universitatea „J. A. Komensky” din Bratislava, în ultimii șapte ani înainte de căderea comunismului, și de profesor invitat la Universitatea din Brno și Universitatea Carolină din Praga. Referenți științifici sunt cunoscutul istoric prof. univ. dr. Gabriel Moisa și profesorul drd. Adrian Miroslav Merka, președintele Uniunii Democratice a Slovacilor și Cehilor

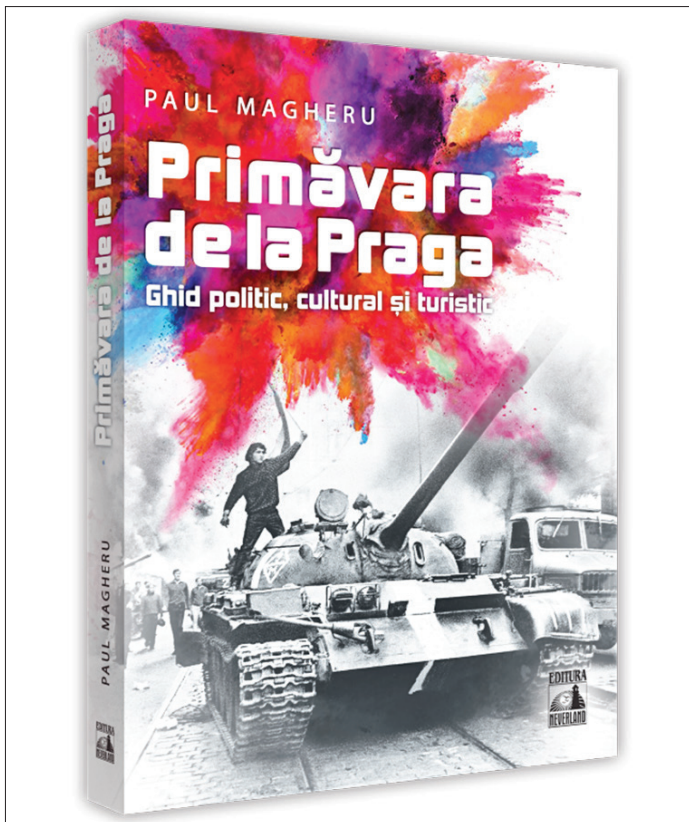
din România, care semnează și Prefața.

Memorialul, foarte original în felul său, cuprinde 11 capitole, începând cu prezentarea celor două evenimente cardinale, unite de aceeași axă comună de la Primăvara pragheză la Revoluția de catifea, sub genericul Relații empatetice româno-cehoslovace. Autorul face de la început o nuanțare necesară între empatie sau intropatie și simpatie, considerând că relațiile româno-cehoslovace sunt de natură empatetică, adică au capacitatea de a se identifica afectiv cu altcineva, cu o altă persoană, un grup social, o națiune, în condiții socio-economice, istorice, geografice asemănătoare.

În contextul și sub pretextul relatării evenimentelor istorice menționate, autorul ne prezintă cu date istorice și culturale fascinante o provincie mai puțin cunoscută, Moravia, situată între Cehia și Slovacia, un fel de Mesopotamie cehoslovacă în care s-a format primul stat moravian al slavilor de apus, în anul 830. Dominantele orașelor moraviene, Brno, Olomuc, Ostrava, sunt puse sub semnul emblematic al Pajurii moraviene, însoțite de imagini relevante, la fel ca întregul cuprins al cărții.

Un alt capitol de mare interes pentru cititorul român este cel despre vechii daci și unele comunități valahe care s-au răspândit și au lăsat urme până pe teritoriul Slovaciei și Moraviei. Pornind de la un articol despre problema dacilor în Slovacia, scris de istoricul slovac Alexander Avenarius, redat în traducere, profesorul Paul Magheru face un comentariu erudit din perspectiva filologului și cărturarului român, căruia nu-i sunt străine nici evenimente mai îndepărtate ale istoriei propriului său popor.

Cu aceste precedente este prezentată în continuare situația limbii române ca punte a prieteniei în Universități din Cehoslo-

vacă. Trebuie spus că, încă din 1882, Universitatea din Praga a fost a cincea universitate europeană, după cele din Petrograd, Torino, Budapesta și Viena, în care se preda limba română. Au urmat apoi Universitățile din Brno și Bratislava. În aceeași ordine a relațiilor empatetice româno-cehoslovace de-a lungul timpului, cele mai reprezentative personalități istorico-culturale se consideră a fi J. A. Komensky – învățătorul popoarelor, Nicolaus Olahus – organizatorul învățământului în Slovacia, Svetozar Hurban Vajansky – prieten al uniuniștilor români, preoți vrednici de amintire Josef Kozacek și episcopul Ipoly Arnold Stummer, ambii înmormântați în Catedrala Romană-Catolică din Oradea. De remarcat că, în condiții favorabile, ca lector de limbă și cultură română în Cehoslovacia, autorul memoriilor a pornit per pedes pe urmele acestor personalități, a vizitat case memoriale, muzee, edificii, a adunat materiale pe care parțial le-a reproduces în această carte

de amintiri. Memorialul Primăvara de la Praga se încheie cu o descriere elevată, specializată, riguros estetică a stilurilor arhitecturale ale Pragăi, care ar putea să-i intereseze pe amatorii de turism cultural, ca de altfel pe toți cititorii de confesiuni sincere și utile.

Prezenta carte este o formidabilă probă de erudiție și virtuozitate culturală pe care profesorul Paul Magheru ne-o dăruiește cu generozitatea-i cunoscută. Acest dar livresc pe care ni-l face împlineste cu asupra măsură ambele condiții puse de Horațiu unei producții literare: „Aut prodesse, aut delectare” (Ori să ne fie de folos, ori să ne desfete). Deși nu și-a propus să fie în primul rând o carte de literatură, acest volum de memorii are reale virtuți literare, dar și mai mari de învățătură, iar subsemnatul, ca simplu cititor, o recomand cu multă căldură atât pentru plăcerea lecturii, cât și pentru folosul minții.

■ Lector univ. dr. Orlando BALAȘ

Teatrul Szigligeti.

Spectacolul Cabaret 120

Revelion la teatru

Teatrul Szigligeti își redeschide porțile cu 30% din capacitatea sălii, pregătind un spectacol unic, „Cabaret 120”, ce va fi prezentat în seara de Revelion.

Conform informațiilor publicate de Instituția Prefectului Bihor, incidența cazurilor Covid-19, depistate în ultimele 14 zile, a scăzut sub 3 la mia de locuitori. Prin urmare, și Teatrul Szigligeti își poate redeschide porțile cu 30% din capacitatea sălii, pregătind, cu această ocazie, un spectacol aparte în seara de Revelion.

Astfel, între 30 decembrie și 2 ianuarie, vor avea loc cinci reprezentații ale premierii Trupei Szigligeti, „Cabaret 120”. În cadrul spectacolului, care are o durată de aproape două ore, au fost incluse, pe de o parte, scene clasice de cabaret, iar pe de altă parte, anecdotă din viața teatrală, dar și melodii îndrăgite. Regizorul Novák Eszter și-a propus să realizeze, împreună cu artiștii trupei, o producție care să corespundă tuturor măsurilor epidemiologice și, în același timp, va evoca Revelioanele orădene de odinioară, oferind spectatorilor o distracție pe măsură.

Spectacolul „Cabaret 120” se va juca după următorul program: 30 decembrie, de la ora 19.00, repetiție generală cu public; 31 decembrie, 16.30 – avanpremieră; 31 decembrie, 20.00 – premieră; 2 ianuarie, 16.30 - spectacol festiv; 2 ianuarie, 20.00 - spectacol festiv.

Teatrul Szigligeti anunță că toate spațiile comune din cadrul clădirii instituției vor fi dezinfectate între spectacole. Din acest motiv, spectatorii care doresc să vină la reprezentațiile de la ora 20.00 sunt rugați să ajungă la teatru la ora 19.45. „Vă informăm că spectacolele din 31 decembrie vor include și tradiționala șampanie, pe care o vom închina, desigur, cu respectarea maximă a măsurilor epidemiologice. Având în vedere durata spectacolului, vă recomandăm ca persoanele care stau la o distanță mai mare la teatru să vină la reprezentațiile de după-masă, pentru a se asigura că ajung acasă înaintea intrării în vigoare a restricțiilor de circulație. Toți actorii care joacă în spectacol sunt testați, prin urmare, li se permite să urce pe scenă fără mască de protecție”, mai transmite reprezentanții Teatrului Szigligeti. Potrivit acestora, cei care preferă să urmărească spectacolul acasă pot cumpăra bilete la casieria teatrului pentru transmisiunea online și se pot înregistra pentru vizionarea acesteia, disponibilă timp de 24 de ore.

■ L.I.

În perioada 1-3 ianuarie

Programul Compartimentului de Stare Civilă

Programul de lucru cu publicul al Serviciului Public Comunitar Local de Evidență a Persoanelor al municipiului Oradea – Compartimentul de Stare Civilă, în perioada 1 - 3 ianuarie va fi următorul: vineri, 1 ianuarie – închis; sâmbătă, 2 ianuarie – Înregistrare decese între orele 8.30 – 12.30; duminică, 3 ianuarie – închis. Toate activitățile de stare civilă vor fi reluate luni, 4 ianuarie, începând cu ora 8.00. În timpul programului de lucru mai sus-menționat, se pot obține relații pentru înregistrarea deceselor la numărul de telefon – 0259/409.410. ■

Microhidrocentralele de pe Valea Drăganului, de la limita județelor Bihor și Cluj

Pe lista neagră europeană

urmăre din pagina 1

... din cauza utilizării apei pentru producerea energiei verzi, cu ajutorul centralelor de mică putere construite ilegal în arii protejate, fără să se fi efectuat evaluarea adecvată, impusă de lege!”, menționează Andrei Togor, într-un comunicat de presă transmis marți pe adresa redacției.

Președintele Aqua Crisisus atenționează că MHC-urile reprezintă o crimă de mediu, amenajarea lor în vremurile actuale fiind în totală opoziție cu ceea ce se întâmplă râurilor din țările civilizate, unde

există o tendință clară în ceea ce privește renaturarea acestora, baraje importante fiind înlăturate pentru a se restabili rute de migrație a peștilor întrerupte timp de zeci de ani (uneori mai mult de un secol).

„MHC-urile produc o cantitate infimă de curent, în același timp sacrificând râuri și peisaje, transformându-le în adevărate deșerturi pentru biodiversitate!”, subliniază Andrei Togor, adăugând că strategia Uniunii Europene prevede ca, până în anul

2030, să aibă loc refacerea cursului natural a cel puțin 25.000 de km din lungimea râurilor din spațiul european.

■ L. IONAȘ